

Utkast 24.1.2025

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av utlänningslagen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att utlänningslagen ändras.

I enlighet med regeringsprogrammet för statsminister Petteri Orpo föreslås det att villkoren för permanent vistelse skärps. Målet är att uppmuntra till integration och förmedla en bild av en framtid i det finländska samhället.

Det föreslås att den oavbrutna vistelse som krävs för beviljande av permanent uppehållstillstånd i normala fall förlängs från fyra år till sex år. Efter sex års vistelse kan ett permanent uppehållstillstånd i regel beviljas en sökande som har tillräckliga kunskaper i finska eller svenska och två års tid i arbetslivet.

Den som uppfyller ett av tre alternativa tilläggsvillkor kan fortfarande beviljas uppehållstillstånd efter fyra års vistelse. De tre alternativa tilläggsvillkoren är en årsinkomst på 40 000 euro, en högre högskoleexamen eller påbyggnadsexamen som erkänts i Finland tillsammans med två års tid i arbetslivet samt särskilt goda kunskaper i finska eller svenska tillsammans med tre års tid i arbetslivet. I alla situationer får den angivna tiden i arbetslivet inkludera högst tre månader då personen lyft utkomstskydd för arbetslösa eller utkomststöd.

Man kan få permanent uppehållstillstånd också genom att avlägga högre högskoleexamen, påbyggnadsexamen eller lägre högskoleexamen vid universitet i Finland. Då är uppehållstillståndet inte förenat med något krav på en viss vistelsetid. I stället beaktas hur snabbt utlänningsen avlagt examen. Dessutom krävs det att personen har åtminstone växande kunskaper i finska eller svenska.

I enlighet med regeringsprogrammet föreslås det också att till villkoren för beviljande av EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta fogas de integreringsvillkor som direktivet om varaktigt bosatta tillåter på motsvarande sätt som i fråga om det nationella permanenta uppehållstillståndet. I praktiken är det fråga om krav på kunskaper i finska eller svenska.

Dessutom föreslås att sådana hinder för beviljande av permanent uppehållstillstånd och uppehållstillstånd för varaktigt bosatta som gäller brottsliga gärningar ska skärpas genom att det föreskrivs att ovillkorliga fängelsestraff påverkar beräkningen av vistelsetiden.

Lagen avses träda i kraft den 8 januari 2026.

Lag

om ändring av utlänningslagen

I enlighet med riksdagens beslut *ändras* i utlänningslagen (301/2004) 56 §, 56 a §, 57 § 3 mom. och 81 a § 1 mom. 1 punkten, sådana de lyder, 56 § i lagarna 380/2006, 332/2016 och 1088/2022, 56 a § i lagarna 668/2013 och 225/2024, 57 § 3 mom. i lag 668/2013 och 81 a § 1 mom. 1 punkten i lag 216/2023, samt *fogas* till lagen nya 56 b–56 f § som följer:

56 §

Beviljande av permanent uppehållstillstånd

Permanent uppehållstillstånd beviljas en utlänning som efter att ha fått kontinuerligt uppehållstillstånd lagligen vistats i landet under den i denna lag föreskrivna tiden utan avbrott och uppfyller de integrationsvillkor som anges i lagen. Permanent uppehållstillstånd beviljas, om villkoren för kontinuerligt uppehållstillstånd för utlänningen uppfylls och om det inte finns några i denna lag nämnda hinder för beviljande av permanent uppehållstillstånd. Vistelsen betraktas som oavbruten, om utlänningen har vistats i Finland under minst hälften av uppehållstillståndets giltighetstid. En oavbruten vistelse avbryts inte av frånvaro som beror på sedvanliga semesterresor eller andra resor eller arbete på en arbetsplats utomlands utsänd av en finländsk arbetsgivare.

En utlänning som på grund av familjeband har fått tidsbegränsat uppehållstillstånd kan beviljas permanent uppehållstillstånd även om anknytningspersonen inte uppfyller kraven för beviljande av permanent uppehållstillstånd.

Den föreskrivna tiden räknas från inresedagen, om utlänningen vid inresan haft uppehållstillstånd för kontinuerlig vistelse i landet. Har uppehållstillstånd sökts i Finland, räknas den föreskrivna tiden från den första dagen för det första tidsbegränsade uppehållstillstånd som beviljats för kontinuerlig vistelse i landet.

Om uppehållstillstånd har beviljats på grund av flyktingskap eller alternativt skydd, ska den föreskrivna tiden räknas från inresedagen.

Om en del av eller hela den vistelse som avses i 1 mom. har skett med stöd av uppehållstillstånd som beviljats för studier, är en förutsättning för att denna vistelse ska kunna utnyttjas vid beräkningen av vistelsetiden att den studerande har avlagt den högskoleexamen för vilken uppehållstillståndet har beviljats. För att permanent uppehållstillstånd ska kunna beviljas förutsätts dessutom att den studerande uppfyller de villkor på grundval av vilka kontinuerligt uppehållstillstånd skulle kunna beviljas honom eller henne på annan grund än 7, 7 a eller 10 § i lagen om villkoren för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse på grund av forskning, studier, praktik och volontärarbete.

Om en utlänning har dömts till ovillkorligt fängelsestraff, avbryts den oavbrutna lagliga vistelsetiden och börjar räknas från början. Tiden kan börja räknas från början tidigast när det ovillkorliga fängelsestraffet har avtjänats i sin helhet.

56 a §

Integrationsvillkor för permanent uppehållstillstånd

Permanent uppehållstillstånd beviljas efter utgången av den föreskrivna tiden på sex år, om utlänningen har tillräckliga muntliga och skriftliga kunskaper i finska eller svenska och två års tid i arbetslivet. En utlänning som är 65 år eller äldre beviljas permanent uppehållstillstånd efter utgången av den föreskrivna tiden på sex år oberoende av utlänningens kunskaper i finska eller svenska.

I ett enskilt fall kan avvikelser göras från ett eller flera av de villkor som avses i 1 mom., om utlänningen inte kan uppfylla villkoret på grund av sjukdom, skada eller störning.

Permanent uppehållstillstånd beviljas efter utgången av den föreskrivna tiden på fyra år, om

1) utlänningen under de senaste 12 månaderna före ansökan blev anhängig har haft i inkomstskattelagen (1535/1992) avsedda skattepliktiga förvärvs- och kapitalinkomster på sammanlagt minst 40 000 euro, med undantag för sociala förmåner,

2) utlänningen utomlands har avlagt en examen som genom beslut av en behörig finländsk myndighet har erkänts ge behörighet eller rätt att arbeta i en uppgift som förutsätter högre högskoleexamen eller påbyggnadsexamen enligt 56 c § 1 mom. eller på basis av vilken ett finländskt universitet har beviljat studierätt för fortsatta vetenskapliga påbyggnadsstudier och utlänningen har två års tid i arbetslivet, eller

3) utlänningen har genom språktest verifierade särskilt goda muntliga och skriftliga kunskaper i finska eller svenska och tre års tid i arbetslivet.

En utlänning har förvärvat sådan tid i arbetslivet som avses i denna paragraf när han eller hon omedelbart före ansökan blev anhängig har arbetat eller utövat näring på heltid i Finland under den angivna perioden så att han eller hon under denna period sammanlagt i högst tre månader har fått arbetslöshetsförmåner enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) eller utkomststöd enligt lagen om utkomststöd eller annars varit borta från arbetslivet. Om en utlänning har uppnått den lägsta åldern för ålderspension, är det i en situation som avses i 1 mom. tillräckligt att tiden i arbetslivet har förvärvats omedelbart före ålderspensionens början.

Tillfällig frånvaro på grund av sjukdom eller föräldraledighet jämställs vid beräkning enligt 4 mom. med arbete eller näringsutövning. Med arbete eller näringsutövning jämställs också en utlänningens stipendieperiod, om utlänningen arbetar i Finland med stöd av ett stipendium från Finland.

Det belopp som nämns i 3 mom. 1 punkten justeras årligen vid ingången av januari med den lönekoeficient som avses i 96 § 1 mom. i lagen om pension för arbetstagare (395/2006). Beloppet anges i 2026 års nivå. Vid justering av beloppet ska det avrundas till närmaste hela euro. Inkomsterna ska motsvara det justerade beloppet för det kalenderår då ansökan blev anhängig.

56 b §

Beviljande av permanent uppehållstillstånd till minderåriga

En utlänning som inte har fyllt 18 år beviljas permanent uppehållstillstånd, om hans eller hennes vårdnadshavare har beviljats permanent uppehållstillstånd som fortfarande är i kraft och det inte finns några i denna lag nämnda hinder för beviljande av permanent uppehållstillstånd.

Om en utlänning som inte har fyllt 18 år inte har vårdnadshavare i Finland eller om vårdnadshavaren är finsk medborgare, beviljas permanent uppehållstillstånd efter utgången av den föreskrivna tiden på fyra år. Detsamma gäller situationer där vårdnadshavaren till en utlänning under 18 år på det sätt som avses i 47 § 3 mom. har beviljats uppehållskort för en unionsmedborgares familjemedlem enligt 10 kap. och vårdnadshavaren med stöd av 161 d eller 161 e § har behållit sin uppehållsrätt på personlig grund.

Permanent uppehållstillstånd beviljas med stöd av 1 mom. oberoende av om den som inte fyllt 18 år själv uppfyller villkoren i 56 eller 56 a §. Permanent uppehållstillstånd beviljas med stöd av 2 mom. oberoende av om den som inte fyllt 18 år själv uppfyller villkoren i 56 a §.

Denna paragraf tillämpas på en ansökan om permanent uppehållstillstånd, om sökanden är minderårig den dag då sökandens ansökan blivit anhängig.

56 c §

Beviljande av permanent uppehållstillstånd på grund av högskoleexamen som avlagts i Finland

Permanent uppehållstillstånd beviljas en utlänning som har växande muntliga och skriftliga kunskaper i finska eller svenska och som i Finland har avlagt

- 1) en examen som avses i 7 § i universitetslagen (558/2009),
- 2) en examen som avses i 6 § i lagen om Försvarshögskolan (1121/2008),
- 3) en högre yrkeshögskoleexamen som avses i 11 § i yrkeshögskolelagen (932/2014),
- 4) en högre yrkeshögskoleexamen som avses i 14 § i lagen om Polisyrkeshögskolan (1164/2013), eller
- 5) en högre högskoleexamen som avses i 19 § i landskapslagen om Högskolan på Åland (Ålands författningssamling 2002:81).

På beviljande av permanent uppehållstillstånd på denna grund tillämpas inte 56 och 56 a §. En förutsättning är dock att utlänningen har haft ett giltigt uppehållstillstånd under tiden för avläggande av examen.

För att permanent uppehållstillstånd ska kunna beviljas förutsätts dessutom att utlänningen uppfyller de villkor på grundval av vilka kontinuerligt uppehållstillstånd skulle kunna beviljas honom eller henne på annan grund än 7 eller 7 a § i lagen om villkoren för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse på grund av forskning, studier, praktik och volontärarbete.

Permanent uppehållstillstånd beviljas inte, om utlänningen efter att ha avlagt den högskoleexamen som ligger till grund för ansökan annat än kortvarigt har vistats utanför Finland så att hans eller hennes uppehållstillstånd då inte har varit i kraft.

56 d §

Beviljande av EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta

EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta beviljas en tredjelandsmedborgare som efter att ha fått kontinuerligt uppehållstillstånd har varit lagligen och oavbrutet bosatt i landet i fem år omedelbart före inlämnandet av ansökan om uppehållstillstånd, om det inte finns några i denna lag nämnda hinder för att bevilja EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta.

Den oavbrutna vistelsen i Finland avbryts inte av en oavbruten vistelse utanför Finland som är kortare än sex månader, om frånvaroperioderna inte överstiger tio månader totalt. Vistelsen i Finland kan av särskilda skäl anses vara oavbruten även om frånvaroperioderna varit längre än de ovannämnda tidsperioderna. Då beaktas emellertid inte frånvaroperioderna när vistelsetiden beräknas. Om den som ansöker om EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta är innehavare av ett EU-blåkort, avbryts inte den oavbrutna vistelsen av en oavbruten vistelse utanför Europeiska unionen som är kortare än tolv månader, om frånvaroperioderna inte överstiger arton månader totalt.

Den föreskrivna tiden på fem år beräknas från den första dagen för det första tidsbegränsade uppehållstillstånd som beviljats för kontinuerlig vistelse i landet eller från inresedagen, om tredjelandsmedborgaren vid inresan haft kontinuerligt uppehållstillstånd. I fråga om flyktingar och alternativt skyddsbehövande beräknas den föreskrivna tiden från den dag då ansökan om internationellt skydd lämnades in. I fråga om sådana innehavare av EU-blåkort som har utnyttjat sådan rörlighet för längre vistelse som avses i artikel 21 i blåkortsdirektivet beaktas vid beräkningen av en oavbruten vistelse på fem år också laglig vistelse i någon av Europeiska unionens medlemsstater som innehavare av EU-blåkort och dessutom nationellt uppehållstillstånd för högkvalificerad anställning eller tillstånd för forskare samt som person som beviljats internationellt skydd. Som innehavare av tillstånd för studerande beaktas hälften av den lagliga vistelsen. Dessutom förutsätts av innehavare av EU-blåkort att de omedelbart innan ansökan om uppehållstillstånd lämnades in har vistats lagligen i landet oavbrutet i två år.

EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta beviljas inte personer som får humanitärt skydd.

Om en utlänning har dömts till ovillkorligt fängelsestraff, avbryts den oavbrutna lagliga vistelsetiden och börjar räknas från början. Tiden kan börja räknas från början tidigast när det ovillkorliga fängelsestraffet har avtjänats i sin helhet.

56 e §

Språkkunskapsvillkor för EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta

För att EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta ska kunna beviljas förutsätts det att utlänningen har goda muntliga och skriftliga kunskaper i finska eller svenska.

En utlänning som inte har fyllt 18 år beviljas EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta oberoende av hans eller hennes kunskaper i finska eller svenska. Undantaget tillämpas om sökanden är minderårig den dag då sökandens ansökan blivit anhängig.

I ett enskilt fall kan avvikelser göras från villkoret, om det finns exceptionellt vägande skäl till att de språkkunskaper som krävs saknas med beaktande av utlänningens ålder, analfabetism, låga utbildningsnivå eller motsvarande individuella omständigheter.

56 f §

Bevis på språkkunskaper

Med växande muntliga och skriftliga kunskaper i finska eller svenska avses att utlänningen vid en finländsk högskola har genomfört studier i finska eller svenska som omfattar minst femton studiepoäng eller avlagt en allmän språkexamen på kunskapsnivå två eller en språkexamen för statsförvaltningen som visar nöjaktig förmåga att använda språket i tal och skrift.

Med tillräckliga muntliga och skriftliga kunskaper i finska eller svenska avses att utlänningen har avlagt en allmän språkexamen på kunskapsnivå tre eller en språkexamen för statsförvaltningen som visar nöjaktig förmåga att använda språket i tal och skrift.

Med goda muntliga och skriftliga kunskaper i finska eller svenska avses att utlänningen har avlagt en allmän språkexamen på kunskapsnivå fyra eller en språkexamen för statsförvaltningen som visar god förmåga att använda språket i tal och skrift.

En utlänning kan visa sådana språkkunskaper som avses i 1, 2 eller 3 mom. även genom avläggande av

- 1) den grundläggande utbildningens lärokurs med finska eller svenska som modersmål eller som andra språk,
- 2) gymnasiets lärokurs med finska eller svenska som modersmål eller som andra språk,
- 3) en finsk- eller svenskspråkig studentexamen som innefattar ett godkänt vitsord i finska eller svenska som modersmål eller som andra språk,
- 4) en sådan yrkesinriktad grundexamen, yrkesexamen eller specialyrkesexamen som avses i lagen om yrkesutbildning (531/2017) på finska eller svenska,
- 5) sådana studier i finska eller svenska som avses i 6 § 1 mom. 1 punkten i statsrådets förordning om examina och specialiseringsutbildningar vid universitet (794/2004) eller i 7 § 1 mom. 1 punkten i statsrådets förordning om yrkeshögskolor (1129/2014) eller ett mogenhetsprov på finska eller svenska.

Med genom språktest verifierade särskilt goda muntliga och skriftliga kunskaper i finska eller svenska avses att utlänningen har avlagt en allmän språkexamen på kunskapsnivå fem eller en språkexamen för statsförvaltningen som visar utmärkt förmåga att använda språket i tal och skrift.

Med avläggande av en allmän språkexamen på en viss kunskapsnivå avses att utlänningen har avlagt minst två delprov i examen på kunskapsnivån i fråga så att prestationen visar både muntliga och skriftliga språkkunskaper. Språkkunskaperna kan visas med någon följande kombinationer:

- 1) skriftlig och muntlig framställning,
- 2) skriftlig framställning och talförståelse, eller
- 3) muntlig framställning och textförståelse.

En utlänning ska ha sådana språkkunskaper som avses i denna paragraf när hans eller hennes ansökan om permanent uppehållstillstånd eller EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta blir anhängig. Språkkunskaperna ska då framgå antingen av de utredningar som fogats till ansökan eller av någon annan myndighets informationsresurs som Migrationsverket har tillgång till. Om uppgiften om språkkunskaperna dock står till Migrationsverkets förfogande när Migrationsverket avgör ärendet, vägras uppehållstillståndet inte enbart på grund av att uppgiften saknades när ansökan lämnades in.

57 §

Hinder för beviljande av permanent uppehållstillstånd och EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta

Om en utlänning har dömts till villkorligt fängelse, kan permanent uppehållstillstånd beviljas, om det har gått mer än två år sedan prövotiden för straffet gått ut. I övriga fall kan permanent uppehållstillstånd beviljas, om det vid tidpunkten för avgörandet av ansökan har gått mer än två år sedan brottet begicks. Om en utlänning har dömts till ovillkorligt fängelsestraff, kan permanent uppehållstillstånd med stöd av 56 c § beviljas fyra år efter det att det ovillkorliga fängelsestraffet har avtjänats i sin helhet.

81 a §

Rätt att arbeta med stöd av uppehållstillstånd

Obegränsad rätt att arbeta har en utlänning som har beviljats

1) permanent uppehållstillstånd, EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta enligt 56 d § eller kontinuerligt uppehållstillstånd på annan grund än arbete,

Denna lag träder i kraft den 20 .

På ansökningar om permanent uppehållstillstånd och EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta som är anhängiga vid ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

Helsingfors den 20

Statsminister

Förnamn Efternamn

...minister Förnamn Efternamn